

**UCHWAŁA NR XXII/147/25
RADY GMINY CHEŁMŻA**

z dnia 15 grudnia 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1- 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939, z 2022 r. poz. 2600) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029. Program stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Chełmża.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie od 1 stycznia 2026 r.

Przewodnicząca Rady Gminy

Stanisława Stasieczek

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029**

1. Wprowadzenie

Problem uzależnienia od alkoholu i narkotyków dotyka coraz więcej osób, bez względu na płeć, wiek, pochodzenie społeczne, czy status materialny. Substancje te są nieodłącznym elementem spotkań rodzinnych, towarzyskich, zawodowych bez względu na środowisko. Problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków, nikotyny czy środków zastępczych (dopalacze i inne środki psychoaktywne) powodują szkody: społeczne, zdrowotne, ekonomiczne, zarówno te wymierne związane z opieką zdrowotną, wypadkami drogowymi, czy przestępczością, jak i te niewymierne: cierpienie i ból. Szkody te dotyczą kraju, społeczności lokalnej jak i konkretnej rodziny. Zdrowie społeczeństwa zależy od wielu czynników, ale najważniejsze z nich to postawy i zachowania składające się na styl życia. Wybory dotyczące sposobu odżywiania, nadużywania alkoholu, palenia papierosów, zażywania narkotyków oraz niewielka aktywność fizyczna wpływają na wskaźnik zachorowań, zwiększających ryzyko przedwczesnych zgonów.

Gminny Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026-2029 (dalej Program), określa priorytetowe kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii na terenie gminy Chełmża (dalej gmina), wskazuje podmioty odpowiedzialne za realizację, określa źródła finansowania zadań, przedstawia również zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii jak i Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Program charakteryzuje się wielopłaszczyznowym podejściem do kwestii przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, a kierunki działań w nim określone stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich.

1. DIAGNOZA (pod kontem występowania problemów związanych z uzależnieniami)

1.1. Dostępność alkoholu

Rada Gminy Chełmża w 2018 r. podjęła uchwałę w sprawie ustalenia w Gminie Chełmża maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (Dz.Urz. Woj. Kuj. – Pom. z 2018 r. poz. 5216) oraz uchwałę w sprawie wprowadzenia odstępstw od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych na terenie gminy Chełmża (Dz.Urz. Woj. Kuj. – Pom. z 2018 r. poz. 5217).

Na dzień 31 grudnia 2024 r. na terenie gminy Chełmża funkcjonowało 20 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 5 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokalne gastronomiczne).

Tabela 5 Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Punkty sprzedaży	2022	2023	2024
Spożycie poza miejscem sprzedaży	20	20	20
Spożycie w miejscu sprzedaży	5	5	5
Ogółem	25	25	25

Źródło: Urząd Gminy Chełmża

1.2. Uzależnienia od alkoholu

Nadmierne spożywanie alkoholu to najczęstsze uzależnienie. Problem nadużywania alkoholu dotyczy 12-15% Polaków. Szacuje się, że uzależnionych jest około 2% populacji ogólnej Polski, w tym zdecydowaną większość stanowią mężczyźni. Czynniki genetyczne stanowią 60% o wystąpieniu uzależnienia, a 40% stanowią czynniki środowiskowe oraz kulturowe, a także psychologiczne i biologiczne. Uzależnienie od alkoholu jest problemem społecznym. Jest również źródłem wielu zaburzeń psychicznych, które należy leczyć zarówno objawowo, jak i odwykowo. Uważa się, że o chorobowym charakterze uzależnienia od alkoholu świadczy:

- utrata kontroli nad piciem,
- swoisty postęp objawów chorobowych,
- przedwczesna śmierć w sytuacji pozostawienia pacjenta bez leczenia.

Uzależnienie od alkoholu, w związku z tym, że jest najczęstsze, pozostaje także jednym z bardziej kosztownych w leczeniu zaburzeń psychicznych. Głównym leczeniem jest terapia odwykowa oraz specjalistyczne programy pomagające znaleźć inne niż alkohol sposoby radzenia sobie z wewnętrznymi konfliktami, problemami, emocjami.

Warto wspomnieć, że oprócz osób uzależnionych od alkoholu, które nie funkcjonują prawidłowo w społeczeństwie, a z tytułu uzależnienia otrzymują renty lub inne świadczenia socjalne, istnieją także alkoholicy doskonale funkcjonujący w świecie. Niezależnie jednak od statusu życiowego osoby dotkniętej problemem alkoholowym, każdy potrzebuje terapii i wsparcia. Problem alkoholizmu sam nie zniknie i bezwzględnie należy się leczyć. Alkoholizm rozwija się stopniowo, bez świadomości osoby pijącej i prowadzi w konsekwencji do utraty kontroli umiaru w piciu alkoholu. Nadużywanie alkoholu wynika często z nieumiejętności radzenia sobie z problemami codziennego życia. Choroba ta dotyczy również członków rodziny uzależnionego. Negatywnym skutkiem spożywania alkoholu i palenia wyrobów tytoniowych jest systematyczne pogarszanie sytuacji ekonomicznej i społecznej rodzin.

Na terenie naszej gminy, szkodliwe picie alkoholu to jeden, obok ubóstwa i bezrobocia z najpoważniejszych problemów.

Osoby, uzależnione, które same nie chcą podjąć się leczenia i terapii można zgłosić do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, za pośrednictwem, której zostanie uruchomiona procedura zobowiązania do leczenia odwykowego. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chełmży podejmuje działania i czynności zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wobec osób uzależnionych od alkoholu w celu poddania się leczeniu odwykowemu.

Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój i porządek publiczny kierując na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

1.3.Narkomania

Grupą wiekową, która jest często brana pod uwagę w prowadzeniu działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii są osoby w wieku 15-34 lata, czyli młodzi dorośli. W przypadku tej grupy rozpowszechnienie używania narkotyków w ciągu ostatniego roku jest wyższe niż w całej populacji (15-64 lata). W krajach z najwyższymi wskaźnikami, jak we Francji (22,6% w 2017 roku), Holandii (21,5% – 2018) oraz we Włoszech (21,3% w 2017 roku) jest to co piąta osoba. W Polsce odsetek osób używających narkotyków w wieku 15-34 lata wyniósł 10,4% (2018), mimo to Polska nadal znajduje się w grupie krajów o niższych wskaźnikach.[#]

Narkomania nie należy do głównych problemów społecznych w naszej gminie jednak biorąc pod uwagę badania i statystyki ogólnokrajowe, należy podejmować działania profilaktyczne aby ograniczyć skutki zażywania środków odurzających.

2. CELE PROGRAMU

Cele Gminnego Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dostosowane są do potrzeb lokalnych, sformułowano je, uwzględniając dotychczasowe doświadczenia związane z realizacją Programów w latach ubiegłych.

Głównym celem Programu są oddziaływania profilaktyczne, zmierzające do zapobiegania powstawaniu nowych problemów związanych z piciem i nadużywaniem alkoholu oraz ograniczenie dostępności i używania narkotyków na terenie gminy Chełmża. Program ma na celu zapobieganie powstawaniu problemów związanych z uzależnieniami poprzez następujące cele strategiczne:

1. Prowadzenie profilaktyki adresowanej do wszystkich mieszkańców w postaci edukacji społecznej mającej na celu promocję zdrowego stylu życia oraz zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych poprzez:

- realizację szkolnych programów profilaktycznych i udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjno-kontrolnych;
- współpracę z instytucjami realizującymi poradnictwo rodzinne oraz z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi i socjoterapeutycznymi;
- rozwój różnorodnych form wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzież z grup podwyższonego ryzyka;
- tworzenie warunków i możliwości alternatywnych w stosunku do spożywania alkoholu i zażywania narkotyków poprzez tworzenie różnych form spędzania wolnego czasu.

2. Wspieranie możliwości pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla rodzin z problemem alkoholowym oraz dla osób nadużywających narkotyków.

3. Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców, nauczycieli i pedagogów w zakresie przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym, a także propagowanie właściwych wzorców rodzicielskich.

4. Aktywizacja społeczności lokalnej i integracja środowisk lokalnych poprzez upowszechnianie metod edukacji publicznej podnoszących wiedzę o szkodliwości narkotyków, jak również nadużywania alkoholu oraz możliwościach uzyskania wsparcia.

5. Wzmacnianie kompetencji zawodowych realizatorów gminnego Programu.

6. Wspieranie działań zapewniających utrzymanie abstynencji oraz działań związanych z reintegracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

7. Wspieranie i udzielanie pomocy instytucjom i organizacjom prowadzącym działalność profilaktyczną poprzez organizowanie różnorodnych form pracy edukacyjnej, opiekuńczo-wychowawczej, aktywizującej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży oraz w rodzinach.

8. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

Gminny Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026 -2029 określa ogólne założenia organizacyjne i formy działania służące osiągnięciu powyższych celów.

3. ZADANIA PROGRAMU (sposób realizacji Gminnego Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026-2029)

Zadanie 1 - Zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu bądź narkotyków oraz udzielenie pomocy rodzinom.

Planowane działania:

- 1) prowadzenie i finansowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób z uzależnieniami i ich rodzin;
- 2) pokrycie kosztów badań przez biegłych orzekających w przedmiocie uzależnień i wskazania rodzaju zakładu leczniczego wobec osób spełniających przesłanki art. 24 ustawy,
- 3) opłacanie kosztów postępowania sądowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w stosunku do osób, które mają być zobowiązane do leczenia odwykowego sędawnie;
- 4) kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe,
- 5) dofinansowanie kursów i szkoleń specjalistycznych (członkowie Komisji, nauczyciele, wychowawcy, rodzice, liderzy wiejscy i inni),

- 6) świadczenie poradnictwa terapeutycznego dla mieszkańców, finansowanie zatrudnienia specjalisty udzielającego pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin (terapeuta uzależnień).

W latach 2026-2029. kontynuować będzie swoją działalność Punkt Konsultacyjny, świadczący usługi dla osób dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanii i przemocą w rodzinie. Osoba pracująca w Punkcie posiada kwalifikacje z profilaktyki w zakresie uzależnień.

1. Punkt Konsultacyjny prowadzi działalność skierowaną do wszystkich mieszkańców gminy Chełmża, a w szczególności osób:

- 1) będących w sytuacji kryzysowej;
- 2) uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających;
- 3) członków rodzin osób uzależnionych;
- 4) doświadczających przemocy;
- 5) stosujących przemoc.

2. Do zadań Punktu Konsultacyjnego należy w szczególności:

- 1) motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego;
- 2) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym;
- 3) organizowanie warunków pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych od narkotyków, prowadzenie działań motywujących do podjęcia terapii;
- 4) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy – inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;
- 5) udostępnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych;
- 6) gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc rodziny;
- 7) prowadzenie statystyki udzielanych porad i konsultacji.

3. Pracownik Punktu Konsultacyjnego nie prowadzi terapii.

4. Zakres finansowania działalności Punktu Konsultacyjnego z Programu dotyczy wynagrodzenia osoby pełniącej dyżury w Punkcie i wyposażenia Punktu.

Zadanie 2 - Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomanii lub uzależnienia behawioralne pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Planowane działania:

- 1) zwiększenie skuteczności interwencji prawno – administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny powodowanych piciem alkoholu;
- 2) zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej dla rodzin;
- 3) finansowanie zakupu materiałów informacyjnych, poradników prawno-socjalnych dla osób poszkodowanych dostępnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, Policji, szkołach, Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym, Samodzielnym Publicznym Ośrodku Zdrowia w Żelgach.

Zadanie 3 - Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz zajęć opiekuńczo-wychowawczych.

Planowane działania:

1. Realizowanie programów profilaktyki uzależnień i rozwoju umiejętności społecznych obejmujących problem uzależnień od alkoholu i narkotyków skierowanych do uczniów szkół podstawowych, w tym:

a. finansowanie zajęć profilaktyczno-edukacyjnych ukierunkowanych do wszystkich grup dzieci i młodzieży bez względu na stopień indywidualnego ryzyka, uczących umiejętności zdrowego i trzeźwego stylu życia;

b. wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych i społeczności lokalnej;

c. prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych, mających na celu zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców.

2. Dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i z grup ryzyka, połączonego z programem profilaktycznym lub opiekuńczo-wychowawczym (kolonie, półkolonie, obozy, biwaki).

3. Dofinansowanie prelekcji, konkursów, festynów, obozów, półkolonii i zimowisk z programem promocji zdrowia psychicznego, profilaktyki zachowań problemowych i uzależnień.

4. Organizowanie warsztatów, pogadek profilaktyczno-edukacyjnych, wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych promujących zdrowy styl życia, jak również zaangażowanie dzieci i młodzieży w różnego typu działania alternatywne dla zachowań ryzykownych, promujących styl życia bez uzależnień, w tym:

1) organizowanie otwartych środowiskowych imprez profilaktycznych bez alkoholu, konkursów tematycznych, wystaw, spektakli teatralnych;

2) organizowanie działań aktywizujących i integrujących dzieci, młodzież oraz rodziny np. festynów rodzinnych,

3) wdrażanie wartości abstynenckich poprzez realizowanie programów profilaktyczno – edukacyjnych dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych z terenu gminy oraz ich rodziców,

4) prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych z możliwością dożywiania, w ramach promowania zdrowego stylu życia,

5) zaangażowanie gminy w przedsięwzięciach gminnych, powiatowych spotkań profilaktycznych (np. gminne, międzygminne zawody sportowe i inne konkurencje – współfinansowanie nagród),

6) wspieranie pracy instruktorskiej osób, które prowadzić będą prace z młodzieżą poprzez wprowadzanie programów profilaktyczno- edukacyjnych (teatr prof., skecze, poezja i piosenka profilaktyczna),

7) prowadzenie pozalekcyjnych zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym, obejmujących szeroko rozumianą profilaktykę uzależnień i zachowań problemowych, według autorskich programów w formie:

a) zajęć opiekuńczo-wychowawczych, aktywizujących zmniejszających ryzyko kontaktu z alkoholem ukierunkowanych na organizację alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież oraz dorosłych, rozwijanie zainteresowań, wyrównywanie szans edukacyjnych – pomoc w nauce.

Powyższa forma pracy realizowana jest w ramach prowadzonych punktów świetlicowych na terenie gminy. Zakres finansowania powyższego zadania ze strony GPPiRPA dotyczyć będzie kosztów wynagrodzenia pracowników świetlic, kosztów zakupu pomocy, materiałów i sprzętu niezbędnego do prowadzenia zajęć zgodnie ze zgłaszanym zapotrzebowaniem i w miarę posiadanych środków oraz organizowaniu wycieczek, imprez okolicznościowych (w tym zakup nagród, poczęstunku i drobnych upominków dla dzieci) wynikających z planu pracy w świetlicach;

- b) organizacja pozalekcyjnych zajęć oraz turniejów sportowych (w tym: finansowanie animatorów prowadzących szeroko dostępne działania sportowe i edukacyjno – profilaktyczne na obiektach sportowych oraz tworzenie nowych miejsc do prowadzenia zajęć rekreacyjno-sportowych dla dzieci i młodzieży, uprawiania sportu, zabaw związanych z promowaniem trzeźwego, wolnego od uzależnień stylu życia);
- 8) organizacja zajęć profilaktycznych w świetlicach wiejskich znajdujących się na terenie gminy Chełmża w okresie ferii zimowych lub wakacji,
- 9) edukacja publiczna w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii poprzez włączenie się w ogólnopolskie i regionalne profilaktyczne kampanie edukacyjne, uwzględniające problematykę uzależnień,
- 10) upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym,
- 11) rozwijanie edukacji publicznej – aktywizacja środowisk lokalnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień,
- 12) sporządzanie lokalnych diagnoz pozwalających ocenić zjawisko problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień, zasobów, a także efektów prowadzonych działań – konsultacje z Policją, poradnią odwykową, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, szkołami,
- 13) monitorowanie skali problemów alkoholowych i innych uzależnień w środowisku lokalnym.

Zadanie 4 - Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.

Planowane działania:

1. Dofinansowanie i wsparcie organizacyjne działalności organizacji pozarządowych, instytucji i stowarzyszeń (m. in.: Ochotniczych Straży Pożarnej jak i klubów sportowych z terenu gminy Chełmża) mającej charakter związany z zapobieganiem powstawaniu problemów alkoholowych, promowanie pozytywnych zachowań, szczególnie wśród dzieci i młodzieży w formie:

- organizacji alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, w tym zapewnienie środków finansowych na zakup nagród, napojów i usług;
- pomocy finansowej przy organizacji imprez rekreacyjno-sportowych promujących zdrowy styl życia, realizujących cele profilaktyczne, odbywających się bez udziału alkoholu, integrujących dzieci i młodzież, w tym zapewnienie środków finansowych na zakup nagród, napojów, posiłków regeneracyjnych i usług;
- współpraca z sołtysami i radami sołeckimi, klubami seniora w zakresie organizowania imprez sportowo-kulturalnych oraz profilaktyczno-edukacyjnych.

2. Współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych szczególnie AA, AI, Anon.

3. Wspieranie działalności zakładów opieki zdrowotnej, w szczególności zakładów leczenia odwykowego oraz Samodzielnego Publicznego Ośrodka Zdrowia w Żelgnie w zakresie działań służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.

4. Wspieranie organizowania konferencji i seminariów dot. rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień (w tym konferencje na temat uzależnień behawioralnych).

5. Promocja imprez bezalkoholowych i zdrowego trybu życia (poprzez wsparcie realizacji programów: Akademia Zdrowia, Zachowaj Trzeźwy Umysł, Godne i bezpieczne życie seniora 60 plus i innych).

6. Zakup lub dofinansowanie zakupu wyposażenia do świetlic, w tym świetlic szkolnych, klubów sportowych w celu organizowania w nich spotkań zmierzających do ograniczania kontaktu z miejscami, gdzie podaje się alkohol.

Wspomaganie działalności służb i instytucji nie jest tożsame z udzieleniem wsparcia finansowego i może oznaczać nawiązanie współpracy służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień bez przekazywania środków finansowych.

Zadanie 5 - Wzmacnianie zasobów i kompetencji zawodowych realizatorów GPPiRPA w latach 2026-2029

Planowane działania:

- 1) zabezpieczenie oferty szkoleniowej skierowanej na rzecz osób realizujących i wspierających GPPiRPA, w tym:
 - a) organizowanie szkoleń lub finansowanie udziału w szkoleniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień dla członków GKRPA, policjantów, pracowników pomocy społecznej, członków zespołu interdyscyplinarnego,
 - b) szkolenia pracownika obsługującego realizację GPPiRPA;
- 2) wsparcie realizacji zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Chełmża, w tym:
 - a) wypłata wynagrodzeń za członków Komisji;
 - b) zakup materiałów biurowych i sprzętów, materiałów edukacyjnych;

rozpowszechnienie i rozpropagowanie informacji o działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, np. poprzez stronę internetową.

4. Udzielenie pomocy osobom z problemem alkoholowym przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby posiadające wymagane przeszkolenie w zakresie podstawowej wiedzy na temat problematyki alkoholowej, zgodnie z wymaganiami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań GKRPA zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należy:

- 1) motywowanie osoby uzależnionej do podjęcia leczenia;
- 2) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddawania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- 3) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w tym podejmowanie procedur interwencyjnych na rzecz dobra małoletnich dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy;
- 4) prowadzenie ewidencji osób uzależnionych i współuzależnionych, zarejestrowanych przez GKRPA;
- 5) współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 6) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy Chełmża w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Chełmża oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (zgodnie

z art. 18 ust. 3a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi);

- 7) prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia (zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi);
- 8) inicjowanie w środowisku lokalnym działań służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 9) udział członków GKRPA w pracach zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

5. ADRESACI PROGRAMU

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu, stosowaniem środków odurzających, a także związane z zachowaniami ryzykownymi dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Chełmża, którzy borykają się z tymi problemami oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą tematyką, w szczególności do:

- 1) dzieci i młodzieży,
- 2) osób dorosłych (w tym starszych) pijących szkodliwie i ryzykownie,
- 3) osób uzależnionych od alkoholu i/lub środków odurzających,
- 4) osób współuzależnionych od alkoholu /lub środków odurzających,
- 5) osób podejmujących zachowania ryzykowne (uzależnienia behawioralne),
- 6) ofiar przemocy w rodzinie,
- 7) sprawców przemocy w rodzinie,
- 8) uchodźców dotkniętych problemami uzależnień przebywających na terenie gminy Chełmża.

7. REALIZATORZY PROGRAMU ORAZ PARTNERZY

Realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży.

Program realizowany będzie we współdziałaniu z:

- 1) Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Samodzielnym Publicznym Ośrodkiem Zdrowia w Żelgowie,
- 3) szkołami podstawowymi,
- 4) Zespołem interdyscyplinarnym,
- 5) Policją,
- 6) sołtysami i liderami wiejskimi,
- 7) Centrum Inicjatyw Kulturalnych Gminy Chełmża,
- 8) bibliotekami,
- 9) organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy Chełmża,
- 10) klubami sportowymi,

11) osobami fizycznymi działającymi w obszarze uzależnień.

8. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW KOMISJI

1. Członkom Komisji przysługuje miesięczne wynagrodzenie określone przez Wójta Gminy Chełmża, którego wysokość nie może być wyższa niż 25% minimalnego wynagrodzenia za pracę w roku poprzedzającym, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów.

2. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdu poza teren gminy. Rodzaj środka transportu określa Przewodniczący Komisji. Jeżeli wyjazd następuje przy użyciu samochodu stanowiącego własność delegowanego zwrot kosztów przejazdu następuje według stawek za 1 km przebiegu, określonych w § 2 ust.1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalenia oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów nie będących własnością pracodawcy. Przejechane kilometry liczy się od Urzędu Gminy do miejsca delegowania i z powrotem.

3. Za wykonywanie obowiązków członka Komisji na terenie gminy Chełmża zwrot kosztów przejazdu nie przysługuje, jeżeli członek Komisji otrzymuje wynagrodzenie określone w ust. 1.

4. Członkowie Komisji będący pracownikami Urzędu Gminy Chełmża lub gminnych jednostek organizacyjnych za wykonywanie obowiązków w godzinach pracy zachowują prawo do wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia bez prawa do otrzymania wynagrodzenia określonego w ust. 1.

9. ZASADY FINANSOWANIA I HARMONOGRAM REALIZACJI

1. Środki na finansowanie Programu w planowanej wysokości pochodzą z wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i ujmowane są w budżecie Gminy Chełmża w dziale 851 "Ochrona Zdrowia".

2. Niewykorzystane środki finansowe zebrane z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w kolejnym roku budżetowym stanowią zwiększenie planu wydatków na realizację Programu.

3. Podmioty realizujące zadania Programu są zobowiązane do każdorazowego zamieszczania informacji o źródle dofinansowania lub finansowania zadania.

10. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Realizacja Programu podlega kontroli przez Wójta Gminy.

2. Program realizowany jest w ścisłej współpracy i współdziałaniu z organami administracji rządowej oraz organizacjami pozarządowymi zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemami alkoholowymi i innymi uzależnieniami.

3. Program jest elementem strategii rozwiązywania problemów społecznych.

4. Plan wydatków Programu na poszczególne lata objęte programem określa budżet gminy na dany rok.

5. Działalność Komisji jest finansowana ze środków wymienionych w ust. 4.

6. Program obowiązuje od 1 stycznia 2026 r.

UZASADNIENIE

Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Gmina realizuje nałożone na nią zadanie w postaci uchwalonego przez Radę Gminy Gminnego Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Elementem Programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Program stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i uwzględnia cele operacyjne dotyczące określone w Narodowym Programie Zdrowia

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii realizacja zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii jest prowadzona w ramach gminnego programu profilaktyki.

Realizacja zadań wskazanych w Programie finansowana jest ze środków uzyskiwanych z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, co jest zgodne z zapisami art. 11¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 2 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Pozyskiwane na ten cel mogą też być środki zewnętrzne dla wzbogacenia przedsięwzięć realizowanych w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi.